

बाल भारती पब्लिक स्कूल गंगाराम मार्ग, दिल्ली - 60
विषय - संस्कृत पाठ-1, 3 एवं व्याकरण
कक्षा - सप्तमी Class - VII
FORMATIVE ASSIGNMENT – 2
निर्धारित-कार्यम् - 1

प्र.1 अपठितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

अद्य विश्वस्य महती शक्तिः परमाणुशक्तिः अस्ति! अमेरिका, इंस, रस, ब्रिटेन, चीनादयः राष्ट्राः परमाणुशक्तिसम्पन्नाः कथ्यन्ते। परमाणुशस्त्रम् कारणित्वा निकटस्थदेशाः भारतस्य हृदये आतंकस्य प्रभावम् स्थापयितुम् प्रयत्नाः अकुर्वन्। अतः भारतेन अपि राजस्थानस्य ‘पोखरन’ इति स्थाने परमाणुशस्त्रस्य अनवरतानि सफलानि पंचपरीक्षणानि कृतानि। अधुना भारतस्य गणना परमाणु सम्पन्न देशानाम् मध्ये भवति।

एकपदेन उत्तरत -

- 1 के राष्ट्रः परमाणु शक्ति सम्पन्नाः सन्ति ?
- 2 अद्य विश्वस्य महती शक्तिः का अस्ति ?
- 3 भारतेन परमाणु शस्त्रस्य परीक्षणानि कुत्र कृतानि ?
- 4 देशानाम् अस्मिन् पदे विभक्तिं वचनं च लिखत्।
- 5 अधुना भारतस्य गणना परमाणुसम्पन्न देशानां मध्ये भवति। अस्मिन् वाक्ये अव्यय पदं लिखत।

प्र.2 पठितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

पुरा अयोध्यायाः नृपः दशरथः आसीत्। तस्य चत्वारः पुत्राः आसन्। रामः दशरथस्य ज्येष्ठः पुत्रः आसीत्। श्रीरामः बाल्यात् एव विनयशीलः आज्ञाकारी शास्त्रनिपुणः च आसीत्। श्री रामः अनुजैः सह गुरुः वशिष्ठस्य आश्रमे अध्ययनं करोति स्म।

एकपदेन उत्तरत -

- 1 श्री रामः कुत्र अध्ययनं अकरोत् ?
- 2 कस्य चत्वारः पुत्राः आसन् ?
- 3 दशरथस्य ज्येष्ठः पुत्रः कः आसीत् ?
- 4 “पुरा अयोध्यायाः नृपः दशरथः आसीत्”। रेखांकितपदेन प्रश्ननिर्माणम् कुरुत।

प्र.3 परस्परमेलनं कुरुत -

अनेन	कार्यक्रमान्
स्थानेषु	यन्त्रेण
अनेकान्	जलं
शीतलं	विदेशेषु
प्रमुखं	अंगं

- 2 -

प्र.४ विलोमपदानि मेलनं कुरुत -

पराजितः	मृत्युं
जीवनं	अपराजितः
समीपम्	कनिष्ठः
ज्येष्ठः	अधर्मः
अनुजैः	विघटनं
संगठनं	अग्रजैः
धर्मः	दूरम्

प्र.५ रेखांकितपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत -

- 1 लंकायां द्वयोः सेनयोः मध्ये युद्धम् अभवत्।
- 2 रावणः सीतायाः अपहरणम् अकरोत्।
- 3 श्रीरामस्य दूतः हनुमान् लंकाम् अगच्छत्।
- 4 चलभाषितयन्नम् विज्ञानस्य नूतनः आविष्कारः।

प्र.६ उचितविकल्पेन परस्पर मेलनं कुरुत -

1 द्रुतगत्या चलति	धनिविक्षेपकयन्नेण
2 नूतनः आविष्कारः अस्ति	शीतकस्य
3 मनोरंजकान् कार्यक्रमान् पश्यामः	चलभाषितयन्नम्
4 यात्रा सुगमतापूर्वकं कर्तुं शक्यते	वायुयानम्
5 ग्रीष्मतीं विशेषः उपयोगः भवति	वाष्पयानेन
6 विविधाः वार्ताः संगीतं च शृण्मः	दूरदर्शनयन्नेण

प्र.७ उचितमेलनं कुरुत -

क	ख
1 अयोध्यायाः नृपः	सीता
2 दशरथस्य ज्येष्ठः पुत्रः	वाशिष्ठः
3 श्रीरामस्य गुरु	दशरथः
4 श्रीरामस्य पत्नी	लक्ष्मणः
5 श्रीरामस्य अनुजः	हनुमान्
6 लंकायाः अधिपतिः	सुग्रीवः
7 रामस्य सेवकः	श्रीरामः
8 वनराधिपतिः	रावणः

प्र.८ रिक्तस्थानानि पूरयत -

पठ्टु	पठन्तु	पठ्टाम् , पठ्टम्
.....	पिबतम्	पिबत	पिबत , पिब
पश्यानि	पश्याव	पश्यताम् , पश्याम
अस्तु	सन्तु	स्तम् , स्ताम्
देवेन	देवाभ्याम्	देवैः , देवेभ्यः
कः	के	कभ्याम् , कौ
क्या	काभिः	कयोः , कभ्याम्
किम्	के	कैः , कानि